

Bijlage 1: Aanvragen - perspectiefbrief 2023

De toelichting op de aangevraagde mutaties voor de perspectiefbrief 2023 en het meerjarenperspectief voor de begroting 2024.

- Een negatief bedrag bij een mutatie is voordelig voor de begroting. Dat betekent namelijk lagere lasten of hogere baten.
- Een positief bedrag bij een mutatie is nadelig voor de begroting. Dat betekent namelijk hogere lasten of lagere baten.
- Neutraal betekent dat de baten en lasten in gelijke mate toenemen of afnemen maar dat het effect per saldo nul is.

Inhoud

Audit en Control (AC):	5
AC001 - Informatiebeveiliging (€ 25.000)	5
AC002 - Informatiebeveiliging BIO/AVG (neutraal)	5
AC003 – FG / adviseur interne controle (1 fte / € 90.000)	5
Concernzaken (CZ):	5
CZ001 - Opleidingen organisatie breed - Uitvoering spoor 3 (€ 75.000)	5
CZ002 - Communicatie - Voorlichting gemeentepagina (€ 20.000)	5
CZ003 - Externe bestuursadviesing – structurele verlaging budget (€ -44.190)	6
CZ004 - Werving en selectie personeel (€ 90.000)	6
CZ005 - Verduurzaming gemeentelijke gebouwen - Afschrijvingsreserve en krediet	6
CZ006 - REIE - werkplek klimaat (€ 50.000)	7
CZ007 - Communicatie (€ 10.000)	7
CZ008 - Uniformeren communicatie en arbeidsmarkt communicatie (€ 20.000)	7
CZ009 - Participatieverordening (€ 46.800)	7
CZ010 - Indexatie personeelslasten 2023 (€ 770.000)	8
CZ012 - Indexatie van personeelslasten 2024 (€ 1.085.000)	8
CZ013 - Bijstelling begroting VRF (meerjarig effect)	8
CZ014 - Lidmaatschap P10 - Contributieverhoging (€ 7.500)	8
CZ015 - Wet Open Overheid (€ 39.333)	8
Dienstverlening (DV)	9
DV001 - Omzetting oud krediet werkcafé en reserve werkplek van de toekomst in afschrijvingsreserve werkcafé en bijbehorend krediet (€ -3.750)	9
DV002 - bijdrage wederopbouw Turkije-Syrië (€ 30.000)	9
DV003 - VFG contributie en lobby (€ 3.600)	9
DV004 - huishoudelijke dienst (€ -20.000)	9
DV005 - beveiliging (€ -10.000)	9

DV006 - Kosten kerstpakketten en kerstmarkt (€ 20.000)	9
DV007 - Verkiezingen (€ 12.000)	9
DV008 - Afscheid waarnemend burgemeester en installatie nieuwe burgemeester (€ 7.500)	10
DV009 - Aanpassing vergoeding BABS-en (€ 10.000)	10
DV010 - Functioneel beheer iBurgerzaken (0,22 fte / € 19.800)	10
DV011 - Bestuursondersteuning (0,44 fte / € 27.120)	10
DV012 - Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering - VNG GGU (€ 25.000)	10
DV013 - RIEI - Verbouw balies publiekscentrum (€ 50.000)	10
DV014 - Hogere opbrengsten leges reisdocumenten (€ - 20.000)	10
DV015 - Effect 5 -> 10 jaar geldigheid reisdocumenten (€ - 60.000 & 0,3 fte / € 18.000)	10
Fysiek beheer/Uitvoering (FBU)	11
FBU01 - Realisatie voetgangersoversteekplaats (zebrapad) Tolheksleane Frieschpalen (€ 15.000)	11
FBU02 - Afwaarderen Leidyk in Wijnjewoude (€ 150.000)	11
FBU03 - Aanpassing voorziening kunstwerken (€ 266.186)	11
FBU04 - Proef toepassing plastic roads (€ 50.000)	11
FBU05 - Inkoop bio diesel (€ 25.000)	11
FBU06 - Ophoging krediet voor nieuwbouw bergplaats Ureterp (€ 75.000 / € 1.875 p/j)	12
FBU07 - Krediet voor nieuwbouw zoutopslag Gorredijk (€ 60.000 / € 1.500 p/j)	12
FBU08 - Indexatie tarief inhuur AB vakwerk (€ 30.000)	12
Griffie (GRI)	12
GRI01 - Begeleidingskosten werving nieuwe burgemeester (€ 30.000)	12
GR002 - Friestalige ondertiteling raadsvergadering (€ 7.500)	12
Openbare orde en veiligheid (OOV)	13
OOV01 - Uitbreiding capaciteit Openbare Orde en Veiligheid (0,55 fte / € 24.750)	13
OOV02 - Ophoging budget subsidie oudejaarsactiviteiten (€ 6.000)	13
OOV03 - Instellen egalisatiereserve - Opvang en begeleiding ontheemden (€ 500.000)	13
OOV04 - Specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne (neutraal)	13
Ontwikkeling ruimtelijk domein (ORD)	14
ORD01 - Invoering Omgevingswet	14
ORD02 - Formatie voor opgavemanager en strategisch adviseur (-0,3 fte, € -27.500)	14
ORD03 - Verhoging bijdrage GR-FUMO (€ 60.150)	14
ORD04 - Ontwikkelen visie bedrijventerrein (€ 50.000)	14
ORD05 - Uitvoeringsbudget vastgoed (€ 25.000)	14
ORD06 - Extra vergoeding inzet bedrijventerrein Drachten-A7 (€ - 20.000)	14
ORD07 - Correctie opgenomen baten Ondernemersfonds (neutraal)	14
ORD08 - Doorbetaling opbrengsten zonnepanelen Groenleven – de Wier (neutraal)	15

ORD09 - Aanvullende doorbelasting beleidsadviseur R&T (0,33 fte) (€ -30.000)	15
ORD10 - Landerijen (€ -54.868)	15
ORD11 - Verwerking opbrengsten nieuwbouw Langezwaag Noord (€ - 94.160)	15
ORD12 - Bewegingsonderwijs (€ 25.000)	15
ORD13 - Kinderopvang CBS De Librije (neutraal)	15
ORD14 - SUVIS-aanvraag CBS De Librije (neutraal)	15
ORD15 - Indexatie VNG-normbedragen onderwijshuisvesting (meerjarig effect)	16
ORD16 - Uitvoering van klimaat- en energiebeleid (neutraal)	16
ORD17 - formatie grondzaken (€ 0,5 fte / € 45.000)	16
ORD18 - Lokale Aanpak Nationaal Isolatieprogramma (neutraal)	16
ORD19 - Afschrijvingsreserve Projecten (€ 10 mln., neutraal)	17
ORD20 - Dotatie reserve Duurzaamheid (€ 775.000, neutraal)	17
ORD22 - Resultaatbestemming klimaatbeleid (€ 224.000)	17
ORD23 - Resultaatbestemming Uitvoeringsprogramma energietransitie (€ 40.000)	17
ORD24 - Resultaatbestemming Lokale Duurzaamheidsagenda (€ 58.000)	18
ORD25 - Resultaatbestemming budget sport (onderhoud en bijdrage Sweach) (€ 60.000)	18
ORD26 - Resultaatbestemming budget natuurbescherming (€ 20.000)	18
ORD28 - Correctie bouwgrondexploitaties (€ -165.356)	18
Ontwikkeling Sociaal Domein (OSD).....	18
OSD01 - Indexatie subsidie Bibliotheken Zuid-Oost Fryslân (€ 25.450)	18
OSD02 - Indexatie Musea (€ 1.600)	18
OSD03 - Versterken organisatie museum Opsterland incidenteel (€ 25.000).....	18
OSD04 - Útfieringsbudzjet Frysk Taalbelied (€ 15.000)	18
OSD05 - Gemeentedichter (€ 1.500)	19
OSD06 - Toezicht gastouders kinderopvang (€ 10.000)	19
OSD07 - Volwassenenfonds 2024 (€ 28.500)	19
OSD11 - Budgetaanpassing leerlingvervoer (€ 200.000)	19
OSD12 - Opstellen dorpenbeleid (€ 38.000).....	19
OSD13 - Uitvoeringsagenda dorpshuizen en dorpstafels (€ 56.000).....	19
OSD14 - verhogen calamiteitenfonds (€50.000)	20
OSD15 - consulent SHV-Budgetcoach (0,77 fte / € 69.300).....	20
OSD16 - medewerker terugvordering en verhaal (0,66 fte / € 59.400)	20
OSD17 - Correctie verwerking uitkomst arbitrage Jeugd (€ 535.000)	20
OSD18 - Kwartiermaker beleid Jeugd (€ 56.000).....	20
OSD19 - Medewerker opvoedondersteuning (neutraal).....	21
OSD20 - uitvoeringskosten bijstandsregelingen (neutraal).....	21

OSD21 - Budgetaanpassing Beschermd Wonen (€ -500.000, aflopend in de tijd)	21
OSD24 - Resultaatbestemming Specifieke uitkering inburgering (€ 68.730)	21
OSD25 – Resultaatbestemming extra middelen invoering Wet Inburgering (€ 25.000)	21
OSD26 - Resultaatbestemming budget versterken toegang (€ 120.000)	21
OSD27 - Resultaatbestemming budget preventie (€ 50.000)	21
OSD28 - Resultaatbestemming budget gids gelden (€ 50.000)	22
OSD29 - Resultaatbestemming dorpsregisseurs (€ 25.000)	22
OSD30 - Zwembad Dundelle – Verduurzaming waterbeheer met dekkleden (neutraal)	22
OSD31 - Specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	22
OSD32 - Regeling tegemoetkoming Energielasten maatschappelijke organisaties	23
OWO	23
OWO01 - Kaders 2024 en OWO02 - 1 ^e Marap 2023	23
Licentiekosten ICT (OWO-BV)	23
Wet Open Overheid (OWO-BV)	23
Project achterstanden archief (OWO-BV)	23
Ondermijning en Veiligheid team toezicht en handhaving (OWO-VTH)	24
Ontwikkelingen OWO-VTH 2023	24

Audit en Control (AC):

AC001 - Informatiebeveiliging (€ 25.000)

In 2022 is een deel van het beschikbare budget niet gebruikt. Deze werkzaamheden (bewustwordingscampagne, verantwoordingscyclus) worden alsnog in 2023 uitgevoerd. Hiervoor is een aanvullend budget van € 25.000 noodzakelijk

AC002 - Informatiebeveiliging BIO/AVG (neutraal)

In 2022 is een krediet van € 80.000 aangevraagd voor aanschaf van een BIO/AVG applicatie. Dit kan bij nader inzien niet geactiveerd worden maar moet als budget gezien worden. Middels deze aanvraag wordt de afschrijvingslast van € 20.000 voor de jaren 2023 t/m 2026 omgezet naar een budget van € 20.000 voor deze vier jaren. Deze aanvraag is daarmee kostenneutraal.

AC003 – FG / adviseur interne controle (1 fte / € 90.000)

Gezien de ontwikkelingen ten aanzien van AVG/ Privacy/ Informatiebeveiliging en verdere digitalisering en wetgeving moet de FG (Functionaris Gegevensbescherming) een prominenter plek in de organisatie krijgen. Daarnaast wordt de noodzaak voor intern controle steeds groter door de rechtmatigheidsverantwoording, wijzigingen in accountantscontrole en interne onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid. Met deze formatie kan de FG functie opgepakt worden door de VIC'er en kan een adviseur IC aangetrokken worden. De formatie wordt tijdelijk aangevraagd zodat geëvalueerd kan worden of structurele invulling noodzakelijk is.

Concernzaken (CZ):

CZ001 - Opleidingen organisatie breed - Uitvoering spoor 3 (€ 75.000)

In het kader van de organisatieontwikkeling zijn we in Q4 2022 gestart met het Leren & Ontwikkelen traject. Door Corona zijn trainingen van spoor 3 uitgesteld. Deze organisatie brede trainingen krijgen nu in 2023 een vervolg. Hierdoor is het structurele opleidingsbudget niet langer toereikend. Een incidentele verhoging van het in de begroting 2023 opgenomen budget is dan ook noodzakelijk. Daarnaast willen we een gedegen vitaliteitsbeleid vorm gaan geven. Er zullen activiteiten georganiseerd worden op het gebied van mentale-, fysieke fitheid en verbinding. Daarvoor zijn tijdelijk financiële middelen nodig ter hoogte van € 15.000. Middelen welke we willen opnemen in het budget opleidingen organisatie breed. Het vitaliteitsbeleid wordt in mei 2024 geëvalueerd. Het betreft dan vooreerst ook een tijdelijke verhoging van het structurele budget. Inclusief spoor 3 is voor 2023 in het organisatie brede opleidingsplan voor ca. € 250.000,- aan organisatie brede opleidingen opgenomen.

Het organisatie brede opleidingsbudget zoals dat is opgenomen in de begroting voor 2023 bedraagt € 127.000,-. Dit betekent een tekort van € 123.000,-. Geadviseerd wordt om voor 2023 het budget met € 75.000,- te verhogen. € 48.000 wordt ten laste van het budget organisatieontwikkeling gebracht. Het totaal beschikbare bedrag voor opleidingen organisatie breed bedraagt dan € 250.000,-. Het bedrag van € 250.000,- ligt hiermee nog altijd onder de 2% van de loonsom (overheidsnorm opleidingen).

CZ002 - Communicatie - Voorlichting gemeentepagina (€ 20.000)

Wekelijks wordt gemeentelijke nieuws gepubliceerd op de gemeentepagina in de Sa. Het gaat hier dan om aanvragen voor een vergunning, verleende vergunningen, meldingen, maar ook om actuele thema's die spelen binnen onze gemeente. Hierbij moet dan gedacht worden aan informatie t.a.v. lopende projecten. Ook informatie met betrekking tot raadvergaderingen wordt middels de

gemeentepagina in De Sa gecommuniceerd.

In de begroting is budget opgenomen voor een halve pagina gemeente nieuws. Het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat hetgeen wij willen/moeten communiceren te omvangrijk is voor een halve pagina. Praktijk is dat wekelijks een hele pagina wordt gevuld. Voorstel is om het beschikbare budget van € 18.636 structureel te verhogen met € 20.000.

CZ003 - Externe bestuursadvisering – structurele verlaging budget (€ -44.190)

Een aantal ingewikkelde juridische kwesties zijn (vrijwel) tot een einde gekomen. Daarnaast is er binnen de formatie ruimte ontstaan voor uitbreiding van het aantal juristen. Ingaande 2024 kent de formatie een omvang van 72 uur. De verwachting is dat met deze formatieomvang de kosten voor externe bestuursadvisering dalen. Het budget externe bestuursadvisering te verlagen van € 169.190 naar € 125.000. Een vrijval van € 44.190.

CZ004 - Werving en selectie personeel (€ 90.000)

Binnen de gemeentelijke overheid is het verloop onder het personeel groot. De gemeente Opsterland vormt daarop geen uitzondering. De afgelopen jaren hebben wij veel collega's zien vertrekken en nieuwe collega's zien komen. De afgelopen twee jaar wordt het steeds lastiger om nieuwe medewerkers te werven. Om toch de belangrijkste functies in te vullen moet daarvoor steeds gebruik worden gemaakt van werving en selectie bureaus. Deze opdrachten hebben als gevolg dat het beschikbare budget voor werving en selectie de afgelopen twee jaar ruim onvoldoende is gebleken. Op dit moment is de inschatting dat we ook dit jaar en het volgende jaar gebruik zullen moeten maken van deze werving en selectie bureaus. Geadviseerd wordt het huidige budget voor werving en selectie voor 2023 en 2024 daarom te verhogen met € 90.000 tot € 100.000. Dit in afwachting van ontwikkelingen in OWO-verband op het terrein van werving en selectie.

CZ005 - Verduurzaming gemeentelijke gebouwen - Afschrijvingsreserve en krediet

Vorig jaar werden we geconfronteerd met de bestuurlijk opdracht om het energiecontract met Gazprom te ontbinden. Eind 2022 is die opdracht ingetrokken omdat Gazprom ondertussen door de Duitse overheid was genationaliseerd en hernoemd in "SEFE Securing Energy for Europe". Dat betekende dat we ons oude energiecontract kon worden gehandhaafd. Dat levert in 2023 een eenmalige meevaller op van ongeveer € 275.000. Voor 2024 en verder is in de begroting een aanvullend budget voor energielasten van € 700.000 opgenomen.

Ongeveer 40% van de energielasten komen voor rekening van de rioolgemalen (vooral elektriciteit). De resterende 60% zijn de energielasten voor de gemeentelijke gebouwen. Dit bedrag is dermate fors dat het loont om nog in 2023 en 2024 extra investeringen in de diverse gemeentelijke gebouwen te doen waardoor per saldo het energiegebruik kan worden gelaagd. Het verwacht effect van deze investeringen op de energielasten bedraagt minimaal € 150.000

Om dat mogelijk te maken worden twee oplossingsrichtingen belopen. De eerste is het inzetten op zoveel mogelijk zelfvoorzienend worden. D.w.z. zoveel energie opwekken dat de eigen energiebehoefte kan worden afgedekt. Meer opwekken (en dus terug leveren) is voorlopig niet mogelijk omdat het energienet voor zakelijke partijen vol zit. Qua dimensionering van de installaties wordt met teruglevering wel rekening mee gehouden.

Het tweede spoor is het minimaliseren van het energie verbruik. Dat betekent onder andere het aanpassen van de diverse installatie zodat alleen daar waar personeel werkt er ook daadwerkelijk energie wordt gebruikt. Dit vraagt de nodige aanpassingen in en aan het gebouw zelf.

Die aanpassingen zullen ook gebruikt worden om naast verduurzaming op energetisch vlak ook te verduurzamen op arbo-technisch vlak. Hiermee wordt bedoelt dat de technisch aanpassingen zo worden uitgevoerd dat ze ook het nieuwe werken optimaal faciliteren en dat de kantooromgeving weer voldoet aan alle arbo-eisen. Daarvoor moet in het verlengde van de realisatie van het werkcafé de publiekshal worden aangepast en de overige werkplekken in de eigen gebouwen.

CZ006 - REIE - werkplek klimaat (€ 50.000)

Uit de vorig jaar uitgevoerd RI&E blijkt dat op een tweetal locaties het klimaat niet voldoet aan de gesteld wettelijke eisen. Uit de metingen is gebleken dat de temperatuur en ook de luchtvochtigheid op deze locaties in de zomer dusdanig hoog wordt, dat er sprake is van een ongezonde situatie. Daarom wordt voorgesteld om op deze locaties een klimaat systeem te plaatsen.

Het gaat om een klimaatsysteem in het gebouw aan de Wetterwille in Gorredijk en een klimaatsysteem op de 2^e verdieping van het gemeentehuis in Beetsterzwaag. De totale kosten voor beide klimaatsystemen wordt geraamd op € 50.000.

CZ007 - Communicatie (€ 10.000)

Onze samenleving wordt steeds complexer. Denk aan de oorlog in de Oekraïne, vluchtelingenopvang en de energie- en stikstofcrisis. Komt nog bij dat in onze gemeente een aantal omvangrijke projecten lopen, die het nodige aan communicatie met om/inwoners met zich me brengen.

Optimale communicatie richting de inwoners en ondernemers binnen onze gemeente is van essentieel belang. Naast de wekelijkse gemeentepagina in De Sa communiceren wij als gemeente onder andere middels sociale media, nieuwsbrieven en de gemeentelijke website. De afgelopen jaren heeft dat tot een overschrijding op het communicatiebudget geleid van ongeveer € 10.000,-. Voor 2023 e.v. wordt gevraagd om het huidige budget structureel met € 10.000 te verhogen.

CZ008 - Uniformeren communicatie en arbeidsmarkt communicatie (€ 20.000)

Een goede interne communicatie is een voorwaarde voor goede externe communicatie. Communicatie heeft de afgelopen periode een sterke doorontwikkeling gemaakt. Collega's, bestuurders en bijvoorbeeld ook de pers weten waarvoor ze bij communicatie aan kunnen kloppen. Op de planning voor het komend jaar staat onder andere het weer overal consequent en consistent toepassen van de huisstijl. Zo zullen onder andere het huisstijlhandboek, sjablonen en templates voor (online) uitingen worden aangepast. Dit zal ertoe leiden dat zowel onze interne- als onze externe communicatie uitingen volledig uniform worden.

Ook zal communicatie in samenwerking met HRM een arbeidsmarkt communicatie strategie ontwikkelingen. Daarbij is er het voornemen om apparatuur aan te schaffen waarmee wij zelf, op professionele wijze video's kunnen opnemen en monteren. Werkzaamheden welke op dit moment nog veelal met persoonlijke apparatuur wordt gedaan en waar we dus afhankelijk zijn van de goodwill van de medewerkers in kwestie.

Het hele pakket, stroomlijnen van het gebruik van de huisstijl, arbeidsmarkt communicatie en het zelf kunnen opnemen en monteren van video's vergt een eenmalige financiële investering van 20.000 euro. Geadviseerd wordt het beschikbare budget eenmalig met € 20.000 euro te verhogen.

CZ009 - Participatieverordening (€ 46.800)

De bestuurlijk-maatschappelijke relatie tussen overheid, markt en inwoners is de laatste decenia ingrijpend veranderd. Onze huidige samenleving wordt, naast de traditionele organisaties zoals een overheid, gekenmerkt door netwerken, waarvan de overheid eveneens deel uit maakt en deelnemer is geworden, een 'partij naast andere partijen'. Essentie is dat binnen deze netwerken partijen

gebruik maken van elkaars deskundigheid om hun ambities te realiseren. Of zoals wij het in Opsterland verwoorden "mei-inoar foarut: met onze inwoners, ondernemers, verenigingen, instellingen en andere organisaties die actief zijn in Opsterland gaan we op weg naar een toekomstbestendig Opsterland".

Randvoorwaarde voor het succesvol uitvoering geven aan deze uitdaging is een stevige inrichting van participatie. Uitgangspunt voor het formuleren van een visie op inwonersparticipatie is het wetsvoorstel 'versterking participatie op decentraal niveau' van de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Met dit wetsvoorstel wordt de oude inspraakverordening uitgebreid tot een bredere participatieverordening.

De complexiteit en omvang van deze opgave maakt dat wij adviseren om voor de duur van 1 jaar externe ondersteuning binnen te halen. Dit voor € 90 per uur en 20 uur per week. Kosten worden ingeschat op € 46.800 / jaar.

CZ010 - Indexatie personeelslasten 2023 (€ 770.000)

De cao 2023 is vastgesteld. Hieruit komt voor het gemeentelijke personeelsbestand een bijstelling van de loonsom met 9%. Voor het bepalen van het effect is uitgegaan van de feitelijke salarislasteren en niet de begrote salarislasteren. In die lasten was namelijk al een indexatie van 3,4% meegenomen. Hierdoor is al € 620.000 in de begroting opgenomen en bedraagt de aanvullende bijstelling € 770.000

CZ012 - Indexatie van personeelslasten 2024 (€ 1.085.000)

In de macro economische raming 2023 gaat het CPB voor 2024 uit van een gemiddelde loonstijging van 5%. De post salariskosten wordt voor 2024 met dit bedrag geïndexeerd. Hiermee is geborgd dat het perspectief en de begroting 2024 een realistisch beeld geven van de te verwachten structurele lasten.

CZ013 - Bijstelling begroting VRF (meerjarig effect)

De veiligheidsregio Fryslân heeft een meerjarenbegroting gepresenteerd in deze begroting komen een aantal aspecten terug die ook in de gemeentelijke begroting zichtbaar zijn. Zoals de stijging personeelslasten en de stijging van de inkoop van goederen en diensten. Voor 2023 worden reserves ingezet om die stijging zelf op te vangen. Voor 2024 e.v. is dit niet mogelijk en zal de gemeentelijke bijdrage worden verhoogd. Een deel van deze verhoging zal via een hogere uitkering gemeentefonds worden gecompenseerd in de meicirculaire.

CZ014 - Lidmaatschap P10 - Contributieverhoging (€ 7.500)

Er komen grote veranderingen aan in het landelijk gebied als gevolg van klimaatverandering, stikstofcrisis en gebrek aan ruimte. Het platteland staat volop op de agenda. Dit komt onder andere tot uiting in het Nationaal programma landelijk gebied. De afgelopen jaren is de P10 bovendien sterk gegroeid tot inmiddels 30 leden en worden we steeds vaker door het Rijk, de VNG en andere relevante organisaties gevraagd om ergens over mee te praten.

Dit doet een groot beroep op de beschikbare menskracht. Tegelijkertijd staan we aan het begin van een nieuwe bestuursperiode van de P10, waarbij we te maken hebben met een groot aantal organisatorische wijzigingen. Het effect hiervan is dat de contributie per gemeente toeneemt met € 7.500 voor 2023. Vanaf 2024 zal de contributie jaarlijks worden geïndexeerd.

CZ015 - Wet Open Overheid (€ 39.333)

Er is een plan van aanpak in voorbereiding. Uit eerste analyse blijkt zeer waarschijnlijk noodzaak tot inzet van tenminste alle middelen (rijksbijdragen incidenteel en structureel) die daarvoor via de algemene uitkering binnengekomen zijn (meicirculaire 2021). Hierbij kan voor de verdeling van de

kosten als eerste richtsnoer een verdeling gemaakt worden tussen $\frac{2}{3}$ kosten in algemene ondersteuning en dus OWO-BV (ict en informatiehuishouding) en $\frac{1}{3}$ kosten voor de individuele gemeenten voor aanpassing processen en werkwijzen in specifieke processen binnen de drie gemeentehuizen. De kosten voor Opsterland worden als volgt ingeschat:

2023: € 39.333

2024: € 43.333

2025 en 2026: € 47.333

2027: € 28.333

Dienstverlening (DV)

DV001 - Omzetting oud krediet werkcafé en reserve werkplek van de toekomst in afschrijvingsreserve werkcafé en bijbehorend krediet (€ -3.750)

Voor het project Werkplek van de Toekomst is in 2022 een reserve gevormd. Om deze reserve te kunnen benutten voor het dekken van de afschrijvingslasten voor het realiseren van het werkcafé moet hij worden omgezet in een afschrijvingsreserve én moet het bijbehorende krediet worden aangemaakt. Aanvullend wordt aan de reserve € 75.000 gedoteerd en het nieuwe werkcafé krediet wordt met € 75.000 verhoogd. Hierdoor kan het oude werkcafé krediet en de afschrijvingslasten van het oude krediet vervallen. Dit geeft een structureel positief effect van € 3.750.

DV002 - bijdrage wederopbouw Turkije-Syrië (€ 30.000)

Het college heeft na de aardbeving in Syrië en Turkije besloten om een bijdrage te geven voor de wederopbouw. Deze bijdrage is gedaan aan VNG International. Het college heeft hierover de gemeenteraad al eerder geïnformeerd. Het gaat om een bedrag van € 1 per inwoner, afgerond € 30.000.

DV003 - VFG contributie en lobby (€ 3.600)

Het algemeen bestuur van de VFG heeft op 4 april ingestemd met een contributieverhoging. Voor Opsterland is dat een verhoging van € 3.600 / jaar. Daarnaast gaan we extra betalen voor de VFG financiële lobby en tegelijk daarvoor zelf personele inzet leveren. Per saldo komen de kosten van de lobby daarmee budgettair neutraal uit, zolang we die personele inzet leveren.

DV004 - huishoudelijke dienst (€ -20.000)

Door het anders werken (o.a. thuiswerken en hybride vergaderen) dalen de kosten voor huishoudelijke dienst. Dit levert op jaarbasis een voordeel op van € 20.000

DV005 - beveiliging (€ -10.000)

De kosten voor beveiliging van de gemeentelijk gebouwen is gedaald. Daarom kan het budget voor beveiliging kan structureel verlaagd worden met € 10.000.

DV006 - Kosten kerstpakketten en kerstmarkt (€ 20.000)

In OWO-verband is besloten om het bedrag van de kerstmunten voor de Kerstmarkt te verhogen van € 50 naar € 75 per medewerker. Daarnaast worden de kosten van de jaarlijkse Zomer-BBQ ook uit dit budget betaald.

DV007 - Verkiezingen (€ 12.000)

In verband met de toename van de kosten denk hierbij aan de verspreiding van de stempassen en kandidatenlijsten, drukwerk, verhoging presentiegelden stembureauleiden en tellers, uitbreiding stembureaus en inkoop van de Craft-lean telmethodiek is het nodig het structurele budget voor de verkiezingen te verhogen met € 12.000.

DV008 - Afscheid waarnemend burgemeester en installatie nieuwe burgemeester (€ 7.500)

In het najaar van 2023 zal onze waarnemend burgemeester Lex Roolvink afscheid gaan nemen. Vervolgens zal de installatie van onze nieuwe burgemeester gaan plaatsvinden. Dit brengt extra kosten met zich mee die tot overschrijding van het reguliere budget gaan leiden. Gebaseerd op kosten uit het verleden gemaakt voor afscheid van een waarnemend burgemeester en de installatie van een nieuwe burgemeester bedragen de kosten ongeveer € 7.500.

DV009 - Aanpassing vergoeding BABS-en (€ 10.000)

Het aantal beschikbare uren voor het voltrekken van een huwelijk/aangaan van een partnerschap (inclusief voorbereidingsgesprekken en nazorg) is al jaren 4 ½ uur. Dit blijkt bij lange na niet toereikend te zijn. Door het aantal uren naar 7 ½ uur te verhogen is wordt de vergoeding voor de inzet reëler. Ook voorkomen op deze manier dat er een leegloop onder onze BABS-en (Buitengewoon Ambtenaar Burgerlijke Stand) ontstaat door een te lage vergoeding.

DV010 - Functioneel beheer iBurgerzaken (0,22 fte / € 19.800)

Door de implementatie van de kernapplicaties krijgen we een nieuwe applicatie I Burgerzaken. Door de koppeling aan diverse andere nieuwe applicaties is er voor functioneel applicatiebeheer structureel extra uren nodig om de borging van de huidige kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven realiseren. We hebben hier 8 uur (0,22 fte) nodig per 1-5-2023 tot vooreerst 1-1-2026.

DV011 - Bestuursondersteuning (0,44 fte / € 27.120)

Door de komst van een vierde wethouder en een toename van de kabinetstaken blijkt het huidige uren aantal beschikbaar niet toereikend te zijn om het bestuur professioneel te ondersteunen. Bij navraag bij vergelijkbare gemeenten blijkt dat wij ruim onder het gemiddelde aantal uren zitten, namelijk 72 versus een gemiddelde tussen de 80 en 90 uur. Aangevraagd wordt 16 uur (0,44 fte) per 1-5-2023 tot vooreerst 1-1-2026.

DV012 - Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering - VNG GGU (€ 25.000)

In de algemene ledenvergadering van de VNG is besloten om, net als in de voorgaande jaren, de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). De geraamde bijdrage per gemeente hiervoor is de laatste jaren gestegen. Er is daarom een structurele verhoging van het budget voor dit fonds nodig met € 25.000.

DV013 - RIEI - Verbouw balies publiekscentrum (€ 50.000)

Uit de RI&E inventarisatie 2021 is naar voren gekomen dat de balies gastvrouw/receptie en de twee zitbalies van het Publiekscentrum aangepast dienen te worden. Deze werkplekken zijn niet in hoogte instelbaar, dit veroorzaakt aantoonbaar arbo-gerelateerde klachten. De uitvoering is vertraagd omdat er ook andere aanpassingen aan de hal moeten worden uitgevoerd. Deze aanpassingen staan nu voor 2023 gepland.

DV014 - Hogere opbrengsten leges reisdocumenten (€ - 20.000)

Uit de analyse van de opbrengsten leges komt naar voren dat de afgelopen jaren de bate voor reisdocumenten structureel te laag is begroot. Door de begrote bate te verhogen sluit deze beter aan bij de feitelijke opbrengst

DV015 - Effect 5 -> 10 jaar geldigheid reisdocumenten (€ - 60.000 & 0,3 fte / € 18.000)

In verband met de te verwachten piek in de aanvragen van reisdocumenten (paspoorten en Nederlandse ID kaarten) is extra formatie nodig. De huidige formatie is erop gericht om tijdens de openingstijden 1 balie open te houden (minimale dienstverlening). Alternatief is dat inwoners

langere tijd (meerdere dagen) moeten wachten voor ze terecht kunnen voor het aanvragen / afhalen van een reisdocument.

Gemiddeld is over de komende jaren (tot en met 2028) 0,3 fte benodigd. Hiertegenover staat dat er extra inkomsten zijn door de leges. Volgens de indicatoren van de NVVB worden er de komende 5 jaar gemiddeld 1028 paspoorten en 1287 NL ID-kaarten meer aangevraagd dan in 2023. Dit zou circa €60.000 extra aan leges opbrengen.

Fysiek beheer/Uitvoering (FBU)

FBU01 - Realisatie voetgangersoversteekplaats (zebrapad) Tolheksleane Frieschpalen (€ 15.000)

Op 7 november 2022 heeft de gemeenteraad een motie (M4) aangenomen. Hierin wordt het college opgedragen om een voetgangersoversteekplaats (zebrapad) te realiseren op de Tolheksleane in Frieschepalen. Met de aangevraagde middelen wordt een onderhoudsarme oversteekplaats gerealiseerd. Omdat deze oversteekplaats een permanent karakter krijgt wordt voorgesteld om deze direct duurzaam te realiseren. Dat betekent dat de dwarsmarkering niet met verf of thermoplast wordt aangebracht, maar gelijk in de bestrating wordt gelegd. De oversteek krijgt – vanwege de omvang van het plein – een behoorlijke lengte wat de gevraagde kosten met zich meebrengt.

FBU02 - Afwaarderen Leidyk in Wijnjewoude (€ 150.000)

Langs de gemeentegrens met Ooststellingwerf loopt de Leidyk (Leidijk). Deze is voor de helft in beheer en eigendom van gemeente Ooststellingwerf en voor de helft van Opsterland. Op de gehele weg geldt nu nog een maximumsnelheid van 80 km/uur. Ooststellingwerf heeft aangegeven haar deel van de weg te willen afwaarderen naar 60 km/uur. Dit sluit aan bij onze wens om de weg af te waarderen. Met de gevraagde middelen kan de weg in één keer worden aangepakt en een eenduidige weginrichting worden gerealiseerd.

FBU03 - Aanpassing voorziening kunstwerken (€ 266.186)

In 2021 en 2022 hebben alle civiele kunstwerken een gerichte technische inspectie ondergaan. Op basis van deze inspectie is een nieuwe meerjarenonderhoudsperspectief opgesteld. Deze is vergeleken met de huidige voorziening die niet langer toereikend blijkt. Met de gevraagde middelen wordt de voorziening geactualiseerd en zijn de middelen voor het onderhoud aan de kunstwerken weer voldoende. De voorziening dekt het onderhoud van de civiele kunstwerken, maar voorziet niet in vervanging. In gevallen daarvan sprake is zullen we daarvoor separaat een voorstel doen.

FBU04 - Proef toepassing plastic roads (€ 50.000)

In het veenweidegebied ontstaan – onder andere als gevolg van de lange droge periodes – meer schades aan wegen dan gebruikelijk. Om voor in de toekomst de juiste maatregelen in deze gebieden te kunnen treffen wordt er gekeken naar vernieuwende oplossingen.

Op dit moment wordt aan de Domela Nieuwenhuis een proef voorbereid voor de aanleg van een representatief stuk fietspad als 'plastic road'. Dit is een fietspad dat bestaat uit verplaatsbare modules van gerecycled plastic. Deze duurzame oplossing is aanzienlijk lichter dan beton of asfalt en zou op de – aan klink en verzakking onderhevige – veengrond een oplossing kunnen bieden. Met de gevraagde middelen kan de proef tot realisatie worden gebracht om ervaring op te doen.

FBU05 - Inkoop bio diesel (€ 25.000)

Op dit moment is het grootste deel van het gemeentelijke voertuigpark uitgerust met dieselmotoren. Daar waar mogelijk wordt al gebruik gemaakt van elektrische voertuigen of voertuigen op aardgas. Met name vanwege de noodzakelijke trekkracht van veel voertuigen is dit alternatief echter niet voor alle voertuigen realistisch. Om wel aan de gemeentelijke doelstellingen tegemoet te komen is het

wenselijk om voor de dieselvoertuigen over te stappen op blauwe diesel. Bio diesel bestaat voor een deel uit niet fossiele olie en is daarmee een duurzamer alternatief voor normale diesel. Daarnaast is er bij bio diesel sprake van een reductie van CO2 en andere emissies.

FBU06 - Ophoging krediet voor nieuwbouw bergplaats Ureterp (€ 75.000 / € 1.875 p/j)

In 2022 is € 203.000 aan middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van de bergplaats. In de verdere uitwerking (definitiefase) is naar voren gekomen dat deze middelen niet voldoende zijn om de kosten van bergplaats te dekken. Met name als gevolg van de ontwikkelingen in Oekraïne zijn de prijzen van energie en grondstoffen sterk gestegen. Daarnaast zorgen schaarste van goederen en de algemeen hoge inflatie - die doorwerkt op de uurtarieven van inzetbaar personeel - voor een verdere kostenstijging. Hierdoor vallen de totale stichtingskosten naar schatting 35% hoger uit.

FBU07 - Krediet voor nieuwbouw zoutopslag Gorredijk (€ 60.000 / € 1.500 p/j)

De huidige zoutopslag in Gorredijk is in een slechte staat en voldoet niet langer aan de geldende milieueisen. Totale vernieuwing is op langere termijn de goedkoopste oplossing. Met de gevraagde middelen wordt de huidige opslag opgeruimd en wordt er een nieuwe geplaatst. De zoutopslag in Ureterp heeft ongeveer dezelfde leeftijd. De problemen die in Gorredijk spelen beginnen ook in Ureterp te ontstaan. De verwachting is dat de zoutopslag in Ureterp in 2026 moet worden vervangen. De aanvraag voor Ureterp is nu niet meegenomen.

FBU08 - Indexatie tarief inhuur AB vakwerk (€ 30.000)

Voor de invulling van onze flexibele schil wordt samen met vijf omliggende gemeenten personeel ingehuurd van AB vakwerk. Als gevolg van de huidige ontwikkelingen in Oekraïne is er sprake van sterke inflatie en stijging van de energielasten. Hierdoor is de omrekenfactor voor het inhuurpersoneel vanaf 1 januari 2023 gestegen van 1,93 naar 2,15. Dit betekent concreet dat het uurtarief voor de inhuur van medewerkers met gemiddeld € 3,25 omhoog gaat. De totale lasten stijgen daarmee met afgerond € 30.000,-

Griffie (GRI)

GRI01 - Begeleidingskosten werving nieuwe burgemeester (€ 30.000)

In september 2022 is burgemeester van Selm vertrokken als burgemeester, na haar voordracht in Purmerend. Hierop is de heer Roolvink benoemd als waarnemend burgemeester. De gemeenteraad heeft op 10 oktober 2022 een verordening op de vertrouwenscommissie vastgesteld om te voorzien in een voordracht voor een door de kroon te benoemen burgemeester. Deze benoemingsprocedure is geen onderdeel van de begroting van 2023. De kosten van deze procedure zijn gericht op de professionele begeleiding van de vertrouwenscommissie voor zowel het opstellen van de profielschets als de voorbereiding op de gesprekken met kandidaat-burgemeesters, en reis- en verblijfkosten.

GR002 - Friestalige ondertiteling raadsvergadering (€ 7.500)

Om te voldoen aan de wettelijke regels voor digitale toegankelijkheid is er door de Friese griffiers gezocht naar een mogelijkheid om de vergaderingen van de raad te voorzien van Friese ondertiteling (subscriptie, geen vertaling).

Dit traject is in 2020 gestart. Na de eerste fase voor de ontwikkeling van een digitale tool is nu duidelijkheid over de verwachte kosten. Voor Opsterland komt dat neer op €7.500 per jaar. De verwachting is dat de ondertitelingssoftware nog dit jaar in gebruik kan worden genomen.

Openbare orde en veiligheid (OOV)

OOV01 - Uitbreiding capaciteit Openbare Orde en Veiligheid (0,55 fte / € 24.750)

Handhaving van de Openbare Orde en Veiligheid (OOV) vergt toenemende aandacht in Nederland. Van oudsher ging OOV over handhaving van de openbare orde en rampen- en crisisbeheersing. De afgelopen jaren zijn hier steeds meer beleidsterreinen bijgekomen, zoals de aanpak van (ondermijnende) criminaliteit, radicalisering en polarisatie, kwetsbare personen met veiligheidsrisico, woonoverlast en online criminaliteit. Bovendien verplaatst de ondermijningsproblematiek voor een deel naar het Noorden. Op dit moment is de Opsterlandse gemeentelijke capaciteit ontoereikend om hier adequaat op in te spelen waardoor achterstanden gaan ontstaan op het gebied van o.a. ondermijning, Cter (contra-terrorisme, extremisme en radicalisering), Bibob (integriteitsonderzoek), Damocles (drugspanden) en online criminaliteit. Adequate inzet is essentieel om gelijke tred met deze ontwikkelingen te houden.

OOV02 - Ophoging budget subsidie oudejaarsactiviteiten (€ 6.000)

Voor het jaar 2021 en 2022 heeft de raad besloten om het subsidieplafond voor Oudejaarsactiviteiten te verhogen en vast te stellen op € 15.220,- (i.p.v. € 9.220). Deze verhoging is voor twee jaar meegenomen in de begroting. Dit was bedoeld als pilot om te kijken of dit overlast zou kunnen verminderen door centrale activiteiten te stimuleren. Helaas is door corona de beschikbare subsidie voor de jaarwisseling 2021/2022 niet gebruikt. De Oudejaarsactiviteiten gingen niet door. Het plafond (€ 15.220,-) voor de afgelopen jaarwisseling 2022/2023 is wel ingezet.

Uit de evaluatie van Oud en Nieuw is gebleken dat de overlast en schade beperkt is gebleven. Het schadebedrag is erg gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Verklaring hiervoor zijn de activiteiten die zijn georganiseerd. In veel dorpen en kernen waren activiteiten zoals een vuurwerkshow of feest. Andere verklaring ligt in het gegeven dat de weersomstandigheden niet goed waren en waarschijnlijk hebben bijgedragen aan de beperkte overlast en vernielingen. Al met al kan de pilot als een succes worden beschouwd. Daarom is het verzoek aanvullende middelen (€ 6.000,-) structureel op te nemen in de perspectiefbrief en in de begroting.

OOV03 - Instellen egalisatiereserve - Opvang en begeleiding ontheemden (€ 500.000)

Het afgelopen jaar zijn er meer middelen van het rijk ontvangen dan wat tot nu toe nodig was voor de opvang en huisvesting van Oekraïners. Voorgesteld wordt om een deel van deze middelen apart te zetten in een egalisatiereserve ontheemden. Deze reserve kan worden gebruikt voor die kosten voor de opvang en begeleiding van ontheemden in de brede zin die niet door het Rijk vergoed worden.

Type reserve: Egalisatie

Plafond: € 500.000,-

Looptijd: 3 jaar

OOV04 - Specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne (neutraal)

De gemeente ontvangt een specifieke uitkering van het Rijk voor de opvang van Oekraïners, deze activiteit wordt voortgezet in 2023. Uitgaande dat de gemiddelde van de bezetting over de periode januari - april 2023 wordt voortgezet tot het eind van het jaar, wordt verwacht dat er circa € 4,1 miljoen aan specifieke uitkering wordt ontvangen. Hier staan evenveel lasten tegenover.

Ontwikkeling ruimtelijk domein (ORD)

ORD01 - Invoering Omgevingswet

Er is op 14 maart 2023 door de eerste kamer een besluit genomen van het tijdstip van inwerkingtreding van de omgevingswet. Dat betekent dat het definitief op 1 januari 2024 in werking zal treden. De regels voor ruimtelijke projecten worden gebundeld en gemoderniseerd. Eén wet die gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die daar gevolgen voor (kunnen) hebben.

Nu de invoering van de omgevingswet definitief is geworden moet er veel gedaan worden. De bult van het werk zal het maken van het omgevingsplan zijn. Het omgevingsplan is een integraal geheel aan regels dat alle aspecten van de fysieke leefomgeving omvat, feitelijk een toetsingskader. We hebben tot 2029 de tijd om het plan op te stellen. Deze tijd is ook minimaal nodig. Wat hiervoor aan middelen nodig zijn is op dit moment lastig aan te geven. De resultaten van de pilot in Appelscha geven aan dat heel veel inzet zal worden gevraagd. Dit betekent dat zonder extra middelen (inhuur) het niet mogelijk is. Voor dit jaar en een deel van volgende jaar worden de extra uitgaven gedekt met middelen die we al eerder hebben ontvangen en apart hebben gezet in de reserve Invoering Omgevingswet.

ORD02 - Formatie voor opgavemanager en strategisch adviseur (-0,3 fte, € -27.500)

In 2022 is vanwege het aankomende vertrek van de Opgavemanager in 2023 en de Strategisch adviseur in 2024 voor beide jaren 0,3 FTE aangevraagd om de nieuw aan te trekken vervangers voor een aantal maanden gelijktijdig te kunnen laten functioneren met de vertrekkende medewerkers. Op basis van recente personele ontwikkelingen in het team blijkt dit niet meer nodig te zijn en kunnen de middelen (€ 27.500) vrijvallen en worden aangewend voor andere doelen.

ORD03 - Verhoging bijdrage GR-FUMO (€ 60.150)

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling stijgt door indexaties en stijgende kosten.

ORD04 - Ontwikkelen visie bedrijventerrein (€ 50.000)

Voor de bedrijventerreinen wordt het toekomstperspectief voor de komende jaren in beeld gebracht. Dit betreft de instandhouding en evt. revitalisering van de bestaande parken maar ook de ontwikkelingskansen voor toekomstige uitbreidingen.

ORD05 - Uitvoeringsbudget vastgoed (€ 25.000)

Bij aan en verkoop van gebouwen is het vaak noodzakelijk diverse onderzoek te verrichten, zoals bijvoorbeeld asbestonderzoek, energielabel, flora en faunatoets. Ook gebouwen die onder het beheer van de gemeente terugvallen op basis van wettelijke kaders hebben een dergelijk onderzoek nodig.

ORD06 - Extra vergoeding inzet bedrijventerrein Drachten-A7 (€ - 20.000)

Het bedrijventerrein aan de A7 wordt komende jaren verder ontwikkeld. Hiervoor moet de gemeente extra uren inzetten. Deze uren worden vergoed door de GR Drachten A7.

ORD07 - Correctie opgenomen baten Ondernemersfonds (neutraal)

De jaarlijkse baten van de reclamebelasting zijn structureel € 4.000 lager dan begroot. De bijdrage aan het ondernemersfonds is daarom om structureel € 4.000,- lager. Deze administratieve correctie heeft geen invloed op de werkelijk doorbetaling aan de ondernemers.

ORD08 - Doorbetaling opbrengsten zonnepanelen Groenleven – de Wier (neutraal)

In de planovereenkomst voor het zonnepark op de Lippe Gabriel plas in Ureterp (2018 en vervolg) zijn afspraken met Groen Leven gemaakt over de participatie bijdrage.

Dit is uitgewerkt in een installatie van zonnepanelen op de Wier die is opgeleverd in 2022. De opbrengst van deze panelen (€ 20.000) wordt onder aftrek van de kosten (€ 4.000) als subsidie (€ 16.000) aan de stichting duurzame energie Ureterp (gelieerd aan plaatselijk belang) en stichting de Wier verleend op basis van de werkelijke opbrengst.

ORD09 - Aanvullende doorbelasting beleidsadviseur R&T (0,33 fte) (€ -30.000)

Voor 2023 is de keus gemaakt de adviseur R&T voltijds in te zetten voor het beleidsterrein R&T, de dekking van de extra kosten (0,33 fte) worden betaald uit een doorbelasting naar de inkomsten toeristenbelasting. Om de komende jaren het beleidsterrein goed neer te zetten en alle beoogde ontwikkelingen voldoende aandacht te kunnen geven wordt voorgesteld om de komende 2 jaar de extra inzet van 0,33fte (11,9 uur) ook door te belasten naar de inkomsten toeristenbelasting. Op basis van voortschrijdend inzicht kan in 2025 worden bekeken wat de formatie voor de periode 2026 en verder zal moeten zijn.

ORD10 - Landerijen (€ -54.868)

Betreft een technische correctie zodat de baten en lasten correct zijn verwerkt in de begroting 2023 e.v.

ORD11 - Verwerking opbrengsten nieuwbouw Langezwaag Noord (€ - 94.160)

Met de ontwikkelaar van het plan Nieuwbouw Langezwaag noord is een anterieure overeenkomst afgesloten. De mutatie verwerkt de overeenkomst in de begroting.

ORD12 - Bewegingsonderwijs (€ 25.000)

Voor het bewegingsonderwijs wordt een normvergoeding betaald aan exploitanten voor het onderhoud en de materiële instandhouding van een gymlokaal. Daarnaast organiseert de gemeente voor enkele scholen ook het gymnastiekvervoer zodat de leerlingen zich op een veilige manier verplaatsen tussen school en gymzaal. De tarieven voor het gymnastiekvervoer en de normvergoeding voor de huur van de gymzalen worden jaarlijks geïndexeerd en hierdoor ontstaat er een tekort op het budget van € 200.000. De geschatte structurele kosten voor het bewegingsonderwijs en gymnastiekvervoer bedragen vanaf 2023 € 225.000,- op jaarbasis. Daarom vragen we € 25.000,- aanvullend budget aan.

ORD13 - Kinderopvang CBS De Librije (neutraal)

De gemeente en schoolbesturen onderschrijven het belang van de ontwikkeling van scholen tot brede kindvoorzieningen. PCBS De Librije te Gorredijk is al vernieuwbouwd. Het schoolbestuur heeft recent medewerking gevraagd om een integraal kindcentrum (IKC) te realiseren. De verwachting is dat voor de verbouwing een krediet van € 170.000,- nodig is. Hier staat een langdurig (kostendekkend) huurcontract tegenover. De plannen worden door het schoolbestuur uitgewerkt en aan ons voorgelegd, alvorens een bedrag wordt uitbetaald middels bijbehorende beschikking.

ORD14 - SUVIS-aanvraag CBS De Librije (neutraal)

De gemeente Opsterland heeft samen met VCSO een aanvraag gedaan voor subsidie op grond van de SUVIS-regeling voor CBS De Librije. Deze specifieke uitkering ventilatie in scholen is gericht op het op orde krijgen van het binnenklimaat in schoolgebouwen. De subsidie is aangevraagd voor ventilatieverbeteringen in het schoolgebouw en is een eenmalige specifieke uitkering. De SUVIS-aanvraag is toegekend aan dit project voor € 36.912,-. De gemeente heeft het geld van de RVO ontvangen. CBS De Librije heeft aan de voorwaarden voldaan en met toestemming van de raad kan het bedrag worden uitgekeerd.

ORD15 - Indexatie VNG-normbedragen onderwijshuisvesting (meerjarig effect)

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2022 - 2035 (IHP) is een investeringsplan opgenomen om te komen tot een meerjarenplanning voor schoolgebouwen over de periode 2022 - 2035. De financiële consequenties (afschrijvingslasten) zijn vertaald in de meerjarenbegroting. Hierbij baseren wij ons op de VNG-normbedragen en deze worden jaarlijks geïndexeerd. De index (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding voor het jaar 2023 is 5,49%.

Deze indexatie geeft voor de jaren 2023 en 2024 geen begrotingseffect. Pas als een geïndexeerd krediet daadwerkelijk is afgerond worden de bijhorende hogere afschrijvingslasten zichtbaar in het volgende jaar. Daarom is het eerste effect van deze indexatie ook pas zichtbaar in de jaarschijf 2025.

ORD16 - Uitvoering van klimaat- en energiebeleid (neutraal)

De gemeente ontvangt een meerjarige specifieke uitkering van het Rijk om gedurende de uitkeringsperiode de capaciteit (bemensing) te vergroten voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het gaat daarbij specifiek om salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel (inclusief overhead), kosten voor ingeleend personeel en overige goederen en diensten. De raad wordt gevraagd deze middelen daadwerkelijk beschikbaar te stellen voor het vergroten van deze capaciteit.

Deze regeling geldt tot 2030. Na een evaluatie in 2024 worden ook de bedragen voor 2026 t/m 2030 vastgesteld. De verwachting is dat we dan minimaal een zelfde en waarschijnlijk een hogere uitkering ontvangen.

ORD17 - formatie grondzaken (€ 0,5 fte / € 45.000)

De formatie voor de adviseur grondzaken is momenteel 18 uur. De ambities uit het collegeakkoord vragen om een actief grondbeleid en een meer actieve rol als ontwikkelaar van de gemeente. Dat zal leiden tot meer inzet op het beleidsterrein grondzaken. Op dit moment is de actuele bezetting 32 uur. Om dat mogelijk te maken is de ruimte van een aanpalend beleidsterrein waar de bezetting op dit moment kleiner was dan de beschikbare formatie gebruikt. Die ruimte is echter niet meer structureel beschikbaar en daarom wordt voorgesteld om de formatie uit te breiden met 18 uur naar 36 uur.

ORD18 - Lokale Aanpak Nationaal Isolatieprogramma (neutraal)

Dit voorjaar wordt de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie aangevraagd. Hiermee kan de gemeente een eigen isolatieprogramma opzetten voor koopwoningen. Hiermee kunnen slecht geïsoleerde woningen van eigenaren die moeite hebben hun woning te isoleren worden verbeterd. De gemeente zet in op een aanvraag voor 31 mei 2023 (tranche 1). Binnen 8 weken ontvangt de gemeente een besluit over de aanvraag. Als er wordt besloten dat de gemeente een SPUK krijgt ontvangt de gemeente een voorschot van 100%. Dit voorschot wordt eventueel uitgesplitst in een uitkering in 2023 en een uitkering in 2024.

Het totale budget voor de SPUK is € 206.625.000, waarvan € 705.180 is opgenomen voor de gemeente Opsterland. Op 17 maart 2023 heeft MinBZK laten weten 100 miljoen euro versneld te willen inzetten voor de lokale isolatieaanpak. Omgerekend komt hierdoor (waarschijnlijk) € 341.285 extra beschikbaar voor de gemeente Opsterland. In 2024 (tranche 2) en 2025 (tranche 3) kan de gemeente een nieuwe aanvraag doen.

Voor de aanvraag van de specifieke uitkering wordt een plan (gezamenlijke isolatieprogramma) opgesteld in samenwerking met andere gemeenten in Friesland. De Friese Energietafel heeft hierin een trekkende rol. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met de wet natuurbescherming en het opzetten van een provinciaal bedrijvenloket.

Het geld mag worden ingezet voor:

- Financiële ondersteuning bij isolatie- en ventilatiemaatregelen;
- Advies/ontzorging van bewoners;
- Uitvoeringskosten van de gemeente zelf.

Voor de uitvoering wordt een provinciale regeling uitgewerkt.

ORD19 - Afschrijvingsreserve Projecten (€ 10 mln., neutraal)

Om de structurele begroting te ontlasten wordt voorgesteld om een afschrijvingsreserve Projecten in te stellen. Voor de vorming van de reserve worden o.a. de middelen die vrij zijn gevallen doordat de oude reserve onderwijsvesting in 2022 is opgeheven (€ 5,4 mln.) gebruikt. Deze reserve die een omvang krijgt van € 10 miljoen kan wordt gebruikt voor het dekken van de toekomstige afschrijvingslasten. Deze lasten bedragen bij een investering van € 10 miljoen naar schatting ongeveer € 200.000,- bij een afschrijvingstermijn van 50 jaar.

Type reserve: Afschrijvingsreserve

Plafond: Gelijk aan de omvang investering bij start afschrijving

Looptijd: 50 jaar

ORD20 - Dotatie reserve Duurzaamheid (€ 775.000, neutraal)

De opgave voor het verduurzamen van de maatschappelijke gebouwen is groot. Omdat de gemeente ook zelf eigenaar is van een groot aantal maatschappelijke gebouwen staat ook de gemeente voor een grote opgave. Door de reserve aanvullende te doteren met € 775.000 ontstaat er extra ruimte om gebouwen versneld te verduurzamen. Dat geldt zowel voor de eigen gebouwen als voor die gebouwen waarvoor de eigenaren een beroep doen op de subsidieregeling.

Met het besluit om deze dotatie aan de reserve toe te voegen wordt ook het plafond van de reserve opgehoogd van € 750.000 naar € 1.550.000.

ORD22 - Resultaatbestemming klimaatbeleid (€ 224.000)

In de Meicirculaire 2022 is €224.000 ontvangen om het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten. Dit budget is in 2022 niet besteed omdat voorrang is gegeven aan de uitvoering van andere projecten met betrekking tot de energietransitie, zoals uitvoering van de RREW (Regeling reductie energiegebruik woningen) en regelingen rond energiearmoede. De activiteiten waarvoor deze middelen zijn gegeven moeten dus nog worden uitgevoerd. Dat is nu voor 2023 met een mogelijke doorloop naar 2024 gepland en is een budgetoverheveling noodzakelijk om het uit te kunnen voeren..

ORD23 - Resultaatbestemming Uitvoeringsprogramma energietransitie (€ 40.000)

Van het budget voor Uitvoeringsprogramma energietransitie is in 2022 €73.000 niet besteed. Het betreft middelen die over meerdere jaren ingezet kunnen worden voor energiebesparingscampagnes en de warmtetransitie. Voor de warmtetransitie wordt op dit moment in OWO-verband een uitvoeringsplan uitgewerkt. Van het voordeel is €33.000 toegevoegd aan de egaliseringsreserve Energietransitie. Door deze toevoeging wordt het maximum van de reserve bereikt.

Voor de resterende €40.000 wordt een resultaatbestemming aangevraagd. Tevens wordt gevraagd de maximale omvang van de egaliseringsreserve Energietransitie te verhogen van € 500.000 naar € 750.000.

ORD24 - Resultaatbestemming Lokale Duurzaamheidsagenda (€ 58.000)

Vanuit de resultaatbestemmingen 2021 is in 2022 voor Lokale Duurzaamheidsagenda €75.000 beschikbaar gesteld en onttrokken uit de reserve. Hiervan is in 2022 € 17.000 besteed. Voor de resterende €58.000 wordt een resultaatbestemming aangevraagd. Deze middelen zijn bedoeld voor het ondersteunen van lokale initiatieven. In de nasleep van de Corona-crisis lagen deze in de eerste helft van 2022 zo goed als stil. Na de zomervakantie van 2022 zien we echter dat (mede door de hoge energieprijzen) dorpen bezig zijn met een inhaalslag en is een budgetoverheveling noodzakelijk.

ORD25 - Resultaatbestemming budget sport (onderhoud en bijdrage Sweach) (€ 60.000)

De bijdrage aan VV De Sweach voor de nieuwbouw (raadsbesluit 11 oktober 2021) is in 2022 nog niet verstrekt omdat het project nog niet gestart is. Naar verwachting start het project wel in 2023 en dan zal deze bijdrage alsnog worden verstrekt en is een budgetoverheveling noodzakelijk.

ORD26 - Resultaatbestemming budget natuurbescherming (€ 20.000)

Vanuit de resultaatbestemming 2021 is in 2022 voor Natuurbescherming €20.000 beschikbaar gesteld voor de implementatie van de gedragscode soortbescherming en onttrokken aan de algemene reserve. In 2022 is er beleidsmatig aan gewerkt, maar hebben hier geen uitgaven plaatsgevonden. In het voorjaar van 2023 wordt deze implementatie afgerond waarbij ook de kosten zullen worden gemaakt en is een budgetoverheveling noodzakelijk.

ORD28 - Correctie bouwgrondexploitaties (€ -165.356)

De inkomsten en uitgaven van de diverse bouwgrondexploitaties moet voor de begroting 2023 worden aangepast. Dit is nodig omdat de vooruitzichten voor de jaarstukken 2022 zijn bijgesteld. Met deze bijstelling sluit de begroting 2023 boekhoudkundig aan op de prognose zoals die in de jaarstukken 2022 is weergegeven.

Ontwikkeling Sociaal Domein (OSD)**OSD01 - Indexatie subsidie Bibliotheken Zuid-Oost Fryslân (€ 25.450)**

Jaarlijks wordt conform de overeenkomst de subsidie met de bibliotheken Zuid-Oost Fryslân geïndexeerd. Per abuis is de indexatie over 2022 niet in de begroting 2023 verwerkt. Daarom betreft deze mutatie zowel de indexatie van 2022 als die van 2023.

OSD02 - Indexatie Musea (€ 1.600)

De jaarlijkse subsidies voor de musea de Tropische Kas, It Damshûs en Museum Opsterland wordt geïndexeerd met 2,4%.

OSD03 - Versterken organisatie museum Opsterland incidenteel (€ 25.000)

Door Raadsaam Erfgoedprojecten is een rapport opgeleverd, waarin de benodigde aanpassingen van de organisatie van Museum Opsterland worden geschetst. Deze zijn nodig om de organisatorische basis van het museum op orde te brengen, wil het museum voldoende robuust zijn om toekomstgericht door te ontwikkelen. Voor 2023 en 2024 wordt er om een tijdelijke bijdrage gevraagd zodat er voldoende tijd is om een vervolg aan het onderzoek te geven over de toekomstig van het museum zelf.

OSD04 - Útfieringsbudzjet Frysk Taalbelied (€ 15.000)

De gemeenteried hat yn 2022 it Frysk Taalbelied fêststeld. Dêr is in útfieringsprogramma oan keppele. Yn de begrutting is lykwols gjin útfieringsbudzjet opnaam. Dêrtroch kin gjin útfiering jûn wurde on it útfieringsprogramma.

OSD05 - Gemeentedichter (€ 1.500)

In het coalitieakkoord is opgenomen: we promoten lokale cultuur, bijvoorbeeld door het aanstellen van een gemeentedichter. Om uitvoering aan dit voornemen te kunnen geven is een budget nodig.

OSD06 - Toezicht gastouders kinderopvang (€ 10.000)

Sinds 01-01-2023 is het op grond van de Wet kinderopvang verplicht om jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te controleren. Gemeenten kunnen hier vanaf dit moment formeel aan gehouden worden door de interbestuurlijk toezichthouder. Dit betekent ten opzichte van de huidige situatie per jaar ongeveer € 10.000 aan extra kosten.

OSD07 - Volwassenenfonds 2024 (€ 28.500)

Uit onderzoek is bekend dat gezondheidsachterstanden vaak samengaan met achterliggende problemen zoals schulden of eenzaamheid. Dat geldt voornamelijk bij kwetsbare doelgroepen. Geldzorgen, schulden en armoede hebben stuk voor stuk een negatieve impact op de gezondheid en welzijn. Met deze aanvraag wordt € 28.500 /jaar gevraagd om de pilot voort te zetten vanaf 2024.

OSD11 - Budgetaanpassing leerlingvervoer (€ 200.000)

Wij hebben als gemeente de wettelijke taak om voor kinderen die daarvoor in aanmerking komen het vervoer naar school te bekostigen. De kosten van leerlingvervoer lopen ieder jaar op. De afgelopen jaren wordt het begrote bedrag steeds overschreden. Door een structurele verhoging op te nemen in de begroting past dit beter bij de realiteit.

De oorzaken van de overschrijding:

- In Opsterland hebben we een relatief groot aantal kinderen en jongeren wat gebruikmaakt van leerlingvervoer, onder andere doordat we een uitgestrekte plattelandsgemeente zijn en weinig speciaal onderwijs mogelijkheden in onze gemeente hebben.
- In Opsterland maken wij gebruik van lokale en kleinere vervoerders zodat we korte lijnen hebben en de kwaliteit van het leerlingvervoer goed kunnen houden. In OWO-verband en Smallerland wordt er op dezelfde wijze gewerkt met de vervoerders.
- De NEA-index voor de tarieven van taxivervoer was extreem hoog voor dit jaar (13.7%).
- De kostenbesparing die al ingeboekt is als gevolg van inzet van de consulent leerlingvervoer gaan we dit jaar niet halen.

Toelichting: we hebben als Opsterland een consulent leerlingvervoer ingezet, deze is begin 2023 gestart. Het doel van de consulent is de kwaliteit van de onderbouwing van de inzet van leerlingvervoer te verhogen. Deze consulent werkt ook aan het vergroten van zelfstandig reizen en dit zal ten goede komen aan de uitstroomperspectieven voor leerlingen uit het leerlingvervoer. Daarnaast zal deze inzet bijdragen aan de integraliteit van de zorg voor gezinnen, wat de kwaliteit ten goede zal komen en welke preventief op meerdere vlakken effect zou kunnen hebben.

OSD12 - Opstellen dorpenbeleid (€ 38.000)

De dorpen spelen een belangrijke rol in allerlei beleid van de gemeente, maar er is geen specifiek beleidskader voor opgesteld. Met de aangevraagde middelen wordt tijdelijke personele capaciteit ingehuurd, omdat die capaciteit niet aanwezig is in het team Ontwikkeling sociaal domein. Voor een periode van 12 maanden voor 18 uur per week.

OSD13 - Uitvoeringsagenda dorpshuizen en dorpstafels (€ 56.000)

De relatie met de dorpen is sterk verbeterd de afgelopen periode, vooral door de inzet van het dorpenteam. Dit wordt nu opgevangen met tijdelijke middelen. Het dorpenteam voert, naast reguliere activiteiten (bijv. gesprekken met plaatselijk belangen), een aantal projectmatige activiteiten uit, waarvoor vanaf 1 juli onvoldoende personeel beschikbaar is. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten:

- Opstellen uitvoeringsagenda op basis van koersplannen dorpshuizen;
- Implementatie dorpstafels.

Met deze aanvraag wordt budget gevraagd om een medewerker 18 maanden langer in te huren, zodat deze werkzaamheden afgerond kunnen worden.

OSD14 - verhogen calamiteitenfonds (€50.000)

Door de hoge inflatie en daarmee steeds hogere kosten van levensonderhoud, worden sommige inwoners bedreigd in hun bestaanszekerheid. Om dit tegen te gaan is er voor inwoners met een laag inkomen de energietoeslag. Daarnaast zijn er landelijke maatregelen zoals het prijsplafond voor energie en het landelijk noodfonds voor inwoners met (te) hoge energiekosten.

Toch is er een groep die bijvoorbeeld door de hoogte van het inkomen tussen wal en schip valt, en die geen(of slechts deels) gebruik kan maken van deze steunmaatregelen. Voor deze groep mensen is er dan niet of te weinig steun om voldoende in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

Voor deze inwoners wordt nu het Calamiteitenfonds van het Gebiedsteam ingezet, zodat zij via maatwerk alsnog de financiële steun kunnen krijgen die ze nodig hebben. Dit fonds heeft echter een beperkt budget. Voor de (naar verwachting) benodigde steun aan deze inwoners wordt voorgesteld om gedurende drie jaar het budget op te hogen met € 100.000 / jaar.

OSD15 - consulent SHV-Budgetcoach (0,77 fte / € 69.300)

Binnen het gebiedsteam worden op dit moment 2 medewerkers ingezet voor budgetcoach en schulphulpverlening (1,78 fte). We zien dat er steeds meer werk op deze medewerkers afkomt. Dit heeft enerzijds te maken met de op 1 januari 2021 ingegane gewijzigde wet gemeentelijke schulphulpverlening.

Met deze wijziging, vroegsignalering, krijgt elke gemeente de verplichting om actief hulp te bieden aan inwoners met betaalachterstanden, in plaats van dat zij zelf aan de bel trekken). Anderzijds hebben we te maken met een veranderende maatschappelijke ontwikkelingen zoals ondersteuning bij financiële energieproblemen, ondersteuning bij statushouders, meer nazorg en meer borgen en ontzorgen. Dit alles bij elkaar vraagt extra structurele mankracht. Ingeschat wordt 28 uur per week.

OSD16 - medewerker terugvordering en verhaal (0,66 fte / € 59.400)

Binnen het gebiedsteam is behoefte aan structurele uitbreiding van het team op het gebied van terugvordering en verhaal. In de loop van de jaren is de hoeveelheid werk die horen bij deze taak van het GT sterk toegenomen. Tot nu toe is het gelukt om deze toename aan werk opgevangen binnen de bestaande formatie. We voorzien, mede dankzij allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, dat deze toename gaat doorzetten. Met name terugvordering vraagt de nodige aandacht. De financiële problemen nemen toe met als gevolg dat aan de terugvorderingen niet wordt voldaan en er extra capaciteit nodig is om er voor te zorgen dat het niet uit de hand loopt. Veelal is dit een samenspel met schuldhulpverlening. De benodigde formatie hiervoor is 24 uur / 0,66 fte.

OSD17 - Correctie verwerking uitkomst arbitrage Jeugd (€ 535.000)

Het budget Jeugd is in de begroting van 2020 voor de jaren 2022 en 2023 incidenteel verhoogd met een stelpost van € 535.000. Dit naar aanleiding van de uitkomst arbitragecommissie Jeugd. Bij het verwerken van de circulaire waarin de uitkomsten arbitragecommissie definitief zijn gemaakt is in het nieuwe budget deze stelpost niet structureel meegenomen. De consequentie is dat het budget van

2023 naar 2024 structureel daalt met € 535.000 terwijl dit niet geldt voor de uitgaven zelf. Hierdoor is het budget vanaf 2024 te laag.

OSD18 - Kwartiermaker beleid Jeugd (€ 56.000)

Op beleidsterrein Jeugd zijn veel ontwikkelingen gaande en is sprake van achterstallig onderhoud. Daarnaast is een belangrijke opgave om de vertaling van beleid naar uitvoering te verbeteren. Hiervoor is een kwartiermaker nodig. Dit vraagt om een tijdelijke impuls.

OSD19 - Medewerker opvoedondersteuning (neutraal)

Opvoedondersteuning wordt al een aantal jaren voor de gemeente uitgevoerd door een externe medewerker. Wij willen deze inhuur omzetten in een dienstverband bij de gemeente tot haar pensioendatum als invulling van goed werkgeverschap. We zetten hiervoor € 32.500 van het VVE budget (specifieke uitkering Rijk) in.

OSD20 - uitvoeringskosten bijstandsregelingen (neutraal)

De uitvoeringskosten voor de bijstandsregelingen (extern en intern) laten al jaren een stijgende lijn zien. Om het tekort op dit budget op te lossen doen we een aanvraag van € 70.000. Deze aanvraag kunnen we bekostigen door het BUIG budget met € 70.000 te verlagen. Hiermee wordt het budget voor BUIG verlaagd naar budgetneutraal.

OSD21 - Budgetaanpassing Beschermd Wonen (€ -500.000, aflopend in de tijd)

Sinds de overheveling van cliënten van Beschermd Wonen (BW) WMO naar BW WLZ en de aanpassing van de landelijke budgetten daarop (sinds 2021) hebben we een voordeel op BW. De verwachting is dat we in 2023 en waarschijnlijk ook in de jaren 2024-2026 ook een voordeel hebben op BW.

OSD24 - Resultaatbestemming Specifieke uitkering inburgering (€ 68.730)

In 2022 is er op de SPUK Inburgering in het najaar extra budget beschikbaar gekomen via de integratie uitkering inburgering ter hoogte van € 68.730. Deze middelen zijn aan de gemeente verstrekt voor de kosten van de inburgering van nieuwkomers die voor 1 januari 2022 verhuisd zijn naar onze gemeente.

De werkzaamheden en de kosten voor het inburgeren van deze nieuwkomers lopen nog door in 2023. Daarom het voorstel om het nog niet bestede budget van € 68.730 als resultaatbestemming over te hevelen van 2022 naar 2023.

OSD25 – Resultaatbestemming extra middelen invoering Wet Inburgering (€ 25.000)

De nieuwe wet inburgering is in gegaan op naar 1 januari 2022. De invoering en implementatie van deze nieuwe wet brengt veel (extra) werk met zich mee. We hebben in 2022 hard gewerkt om deze invoering en implementatie goed uit te voeren.

Ook de rijksoverheid heeft zich in 2022 gerealiseerd dat deze nieuwe wet meer inspanningen kost van gemeenten dan op voorhand is gedacht. In november hebben wij € 25.000 aan extra middelen ontvangen voor de invoering van de nieuwe wet inburgering. Deze middelen hebben we nog niet (volledig) kunnen inzetten. Daarom het voorstel om de nog niet benutte extra middelen van € 25.000 als resultaat bestemming over te hevelen van 2022 naar 2023.

OSD26 - Resultaatbestemming budget versterken toegang (€ 120.000)

In 2021 heeft de raad € 450.000 beschikbaar gesteld voor de periode 2021 t/m 2024 (2021: € 75.000; 2022: € 150.000; 2023: € 150.000 en 2024: € 75.000). Het is in 2022 nog niet gelukt om voor het versterken van de toegang alle beschikbare middelen in te zetten. We hebben mooie stappen gemaakt in 2022 met het versterken van de toegang. De niet ingezette middelen willen we inzetten

om onder ander een data analist in te gaan zetten. Het voorstel is om € 120.000 als resultaatbestemming naar 2023 over te hevelen.

OSD27 - Resultaatbestemming budget preventie (€ 50.000)

Deze middelen hadden we in 2022 willen aanwenden om een haalbaarheidsonderzoek OKO (opgroeien in een kansrijke omgeving) uit te voeren. De beleidsmedewerkers waren dit jaar druk met andere acute taken (o.a. opvang Oekraïners, huisvesting statushouders) en het overnemen van taken in verband met langdurige ziekte en onderbezetting binnen het team. Daarom is de uitvoering van dit haalbaarheidsonderzoek verschoven naar 2023.

OKO is een werkwijze die gebaseerd is op het IJslandse model en gestoeld op good practices. Dit is een preventieve werkwijze die inzoomt op jongeren en erop gericht is om het netwerk rondom de jongeren te versterken. Dit heeft tot gevolg dat o.a. middelengebruik en psychische klachten afnemen. In Nederland wordt OKO uitgerold door Trimbos.

Het implementeren van OKO vergt een grote investering van de gemeente. Daarnaast gaan veel van onze jongeren in andere gemeenten naar de middelbare school. Daarom is een haalbaarheidsonderzoek waarin deze investering afgezet wordt tegen de verwachte resultaten belangrijk. Binnen de huidige capaciteit van team ontwikkeling sociaal domein kan dit onderzoek niet uitgevoerd worden. Daarom zijn eenmalig deze middelen nodig om de haalbaarheid van het project OKO te onderzoeken.

Daarom het voorstel om het niet benutte budget van € 50.000 als resultaatbestemming over te hevelen van 2022 naar 2023.

OSD28 - Resultaatbestemming budget gids gelden (€ 50.000)

Vanwege corona hebben we in 2022 minder activiteiten in het kader van sîn Opsterlân uit kunnen voeren dan gepland. Het merendeel van de GIDS (Gezond In De Stad) gelden wordt hieraan besteed. Volgend jaar willen we graag verder inzetten op gezondheidsbevordering. In het kader van de na-ijl effecten van Corona is dit nog belangrijker geworden. Hierin kunnen we meer bereiken door de resterende middelen van 2022 mee te nemen naar 2023.

OSD29 - Resultaatbestemming dorpsregisseurs (€ 25.000)

In 2022 zijn er grote maatschappelijke ontwikkelingen geweest zoals Oekraïne, inflatie en Corona. Door het team ontwikkeling Sociaal Domein zijn in het kader van deze ontwikkelingen veel taken opgepakt en uitgevoerd. Als gevolg van deze extra werkzaamheden is een aantal andere taken die uitgevoerd moet worden, doorgeschoven worden 2023. Zoals het verder uitwerken van de koersplannen en de dorpsvisies. Om deze taken uit te kunnen voeren moet er in 2023 tijdelijk worden ingehuurd. Voorstel is om het niet gebruikte budget van 2022 hiervoor in te zetten. Via de budgetoverheveling in december is al € 35.000 als budget naar 2023 overgeheveld. Voor het kunnen afronden van de werkzaamheden is ook het resterende niet bestede budget van € 25.000 nodig. Met deze resultaatbestemming kan dat worden overgeheveld naar 2023.

OSD30 - Zwembad Dundelle – Verduurzaming waterbeheer met dekkleden (neutraal)

Voor de verduurzaming van het zwembad Dundelle in Bakkeveen stelt het college voor om het zwembad te voorzien van isolerend dekkleden. Deze dekkleden komen op het water te liggen als het zwembad niet gebruikt wordt. Door deze kleden zal het water minder snel afkoelen, minder water verdampen en het water zal minder snel vuil worden. Dit scheelt in de energiekosten voor verwarming, het op niveau houden van het bad en het gebruik van reinigingsmiddelen. De kleden kosten € 70.000 en worden bekostigd uit de reserves Impuls zwembad Bakkeveen (€ 36.000) en Duurzaamheid (€ 34.000)

OSD31 - Specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Digitale inclusie (zorgen dat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving) is om een belangrijk doel. Deze doelen staan ook in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie en de Agenda Digitale Overheid. Binnen deze context zijn de Informatiepunten Digitale Overheid (hierna: IDO of IDO's) tot stand gekomen. Deze IDO's zijn laagdrempelige, fysieke eerstelijns hulploketten in lokale bibliotheken, waar burgers terecht kunnen met vragen over online (overheids)dienstverlening. Deze vragen van burgers gaan niet alleen over de online dienstverlening van de overheid, maar regelmatig ook over online dienstverlening van andere partijen. Bijvoorbeeld over online bankieren. Vragen kunnen betrekking hebben op websites maar ook op bijvoorbeeld apps die op een mobiele telefoon staan. Door de regiefunctie bij gemeenten te leggen, wordt een lokale aanpak op maat beoogd die past bij de lokale maatschappelijke opgaven op digitale inclusie en hulp aan inwoners bij digitale diensten.

De gemeente ontvangt middelen voor de financiering van de lokale bibliotheek ten behoeve van de realisatie of de instandhouding van de Informatiepunten Digitale Overheid, de promotie van de Informatiepunten Digitale Overheid bij haar inwoners en het voeren van regie over het netwerk van organisaties rond de Informatiepunten Digitale Overheid die voor de inwoners van de gemeente relevant zijn.

OSD32 - Regeling tegemoetkoming Energielasten maatschappelijke organisaties

Door de gestegen energiekosten hebben organisaties met een maatschappelijke functie in de gemeente Opsterland het steeds lastiger met het betalen van hun energierekening. Hierdoor kan het voortbestaan van deze organisaties in gevaar komen. Om ervoor te zorgen dat deze organisaties hun functie en activiteiten kunnen blijven uitoefenen willen wij hen tegemoetkomen in de hoge energiekosten als de maatregelen vanuit het Rijk of de provincie onvoldoende blijken te zijn. Voor het berekenen van de tegemoetkoming worden het energieverbruik en –lasten over 2022 en 2023 vergeleken met het referentiejaar 2019. Er wordt alleen een tegemoetkoming gegeven indien een organisatie te maken heeft met een exploitatietekort. Voor de tegemoetkoming wordt een subsidieregeling opgesteld.

OWO

OWO01 - Kaders 2024 en OWO02 - 1^e Marap 2023

Licentiekosten ICT (OWO-BV)

Gemiddeld stijgen de licentiekosten ICT met 9,4 % in de overheidsmarkt. Natuurlijk voeren we gesprekken met de leveranciers om de stijgingen te beperken. Toch denken we dat we gemiddeld 5% hoger uit gaan komen dan geraamd. Omdat het om een totaalbedrag van ruim € 2 miljoen aan licentiekosten gaat, willen we een bedrag van € 100.000,- structureel bijramen voor gestegen ICT licentiekosten. Voor de gemeente Opsterland dus structureel € 33.333 vanaf 2023.

Wet Open Overheid (OWO-BV)

Er is een plan van aanpak in voorbereiding. Uit eerste analyse blijkt zeer waarschijnlijk noodzaak tot inzet van tenminste alle middelen (rijksbijdragen incidenteel en structureel) die daarvoor via de algemene uitkering binnengekomen zijn (meicirculaire 2021). Hierbij kan voor de verdeling van de kosten als eerste richtsnoer een verdeling gemaakt worden tussen ⅔ kosten in algemene ondersteuning en dus OWO-BV (ict en informatiehuishouding) en ⅓ kosten voor de individuele gemeenten voor aanpassing processen en werkwijzen in specifieke processen binnen de drie gemeentehuizen. Voorstellen voor de uitgaven in het kader van Woo binnen de individuele huizen worden opgesteld in de eigen organisaties. De kosten via OWO-BV worden als volgt ingeschat: 2023: € 78.666

2024: € 86.333

2025 en 2026: € 95.000

2027: € 56.333

Project achterstanden archief (OWO-BV)

Er ligt een forse achterstand in het verwerken en digitaliseren van het papieren archief. Hiervoor is in 2023 € 300.000 gereserveerd. Om het project af te ronden is in 2024 een bedrag van € 250.000,- benodigd en in 2025 een bedrag van € 200.000,-. Omdat we dit project uitvoeren met eigen personeel beperken we de kosten, die eerder op drie maal € 300.000,- waren geraamd. De bedragen worden ingezet om tijdelijk met een bezetting boven de formatie te kunnen werken. De doorlooptijd van het project is afgestemd op de pensioendata van een deel van de betrokken medewerkers. Voor Opsterland zijn de kosten dus € 83.333 in 2024 en € 66.666 in 2025.

Ondermijning en Veiligheid team toezicht en handhaving (OWO-VTH)

De veranderende maatschappij en oprukkende ondermijning door de verwevenheid van criminaliteit met de bovenwereld maakt dat toezichthouders/BOA's, maar ook kantoorpersoneel te maken krijgt met agressie en bedreigingen. Om hun veiligheid te versterken is een andere uitrusting nodig dan we gewend zijn. Dit brengt structurele kosten met zich mee op het gebied van vervoer, kleding en signalering. We zijn inmiddels begonnen met het bewustmaken van de maatschappij op het thema ondermijning. Dit zal zowel binnen als buiten de organisaties verder ontwikkeld moeten worden. Er wordt ook geïnvesteerd in zogenaamde smart solutions bij toezicht. Een goed voorbeeld is de inzet van een drone. Structureel vraagt dit om middelen die bijdragen aan de veiligheid van de medewerkers en de verdere professionalisering van de organisatie. De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Opleidingen	€ 30.000
-------------	----------

Wagenpark	€ 40.000
-----------	----------

Uitrusting BOA's	€ 17.500
------------------	----------

Voorlichting etc.	€ 12.500
-------------------	----------

Totaal:	€ 100.000, per OWO-gemeente dus € 33.333 structureel vanaf 2024.
---------	--

Ontwikkelingen OWO-VTH 2023

Personele kosten:

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet definitief in werking. Tegelijkertijd treedt ook de Wet kwaliteitsborging voor de bouw in werking. Er is al veel voorbereid maar de resterende tijd zal er nog veel moeten gebeuren waar extra inzet voor nodig is.

Er is externe capaciteit voor advisering, opleiding en projectleiding nodig. Er is externe capaciteit nodig om zittende medewerkers ruimte voor het inregelen van processen en de softwareapplicatie. Ook zal er meer tijd gemoeid gaan met het adviseren van externe partijen (aannemers, adviesbureaus), bedrijven en inwoners als gevolg van deze transitie.

In de post-coronatijd merken we dat we meer tijd zijn aan klachten en juridische procedures. Ook dit vraagt extra (juridische) capaciteit.

Samengevat leiden genoemde ontwikkelingen tot een te verwachten overschrijding van het totale personeelsbudget (incl. onvoorzien) met:

Omgevingswet gerelateerd	€ 240.000
--------------------------	-----------

Bedrijfsvoering OWO-VTH	€ 140.000
-------------------------	-----------

	€ 380.000
--	-----------

De Omgevingswet gerelateerde kosten die OWO-VTH maakt kunnen gedekt worden uit budgetten in de moederorganisaties voor implementatie van de Omgevingswet.

Materiele kosten:

-kosten externe adviezen

Een aantal complexe dossier zorgen voor bovengemiddelde kosten voor externe adviezen (m.n. geluidsadviezen FUMO ten behoeve van het dossier MSV Prikkedam)

-uitrusting Boa's

Om de veiligheid van de toezichthouders/BOA's zo goed mogelijk te waarborgen worden er hogere eisen aan de uitrusting gesteld. De kosten kunnen niet afgedekt worden uit de beschikbare materiële kosten. De kosten hebben betrekking op opleidingen, persoonlijke uitrusting en wagenpark

Samengevat leiden genoemde ontwikkelingen tot een te verwachten overschrijding van het totale materiële kosten met € 75.000

Totaal zijn de kosten voor Opsterland in 2023 € 152.000 waarvan € 80.000 gedekt kan worden uit de reserve implementatie omgevingswet.